

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Sectio III. De malâ Consuetudine.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

servari, nisi Consuetudo Ecclesiae, quae scandalum generet, aliter se habere noscatur. *De Cognatione Spirituali*. Cap. *Utrum*. fin. LIB. IV. DECR. TIT. XI. Cap. 1.

XX. Consuetudinem laudamus, quae tamen contra Fidem Catholicam nihil usurpare dignoscitur. DIST. XI. Cap. 6. *Ex Decretis Pii I. Decreto Septimo habentur in I. LIB. I. Regelli* --- S. GREGORII. *Epistolâ* 75.

XXI. Ex collectis supra Canonibus, sequitur, servandam non esse Consuetudinem, quae repugnat Legibus, vel Aeternae, quae eadem est ac ipsa Veritas; vel Naturali; vel Divina; vel Humanae illarum Executrici; servandam verò, quae derogat tantum Legi purè Humanae; si legitime sit praescripta, id est observata per 40. annos consentiente Superiore. Haec Observatio applicanda est ad sequentes Canones ejusdem generis.

SECTIO III.

De Malâ Consuetudine.

I. **M**ala Consuetudo non minus, quam Perniciosa Corruptela vitanda est. DIST. VIII. Cap. 3. *Mala. init.*

II. Sicut Consuetudo Laudabilis nullâ debet novitate divelli, sic quod noscitur contra Jus Moribus introductum obviâ ratione debet dissolvi. *De Probat. Cap. Sicut initio in integra*. LIB. II. DECR. TIT. XIX. Cap. 2.

III. Nisi citius radicitus evellatur, in Privilegiorum Jus ab Improbis assumitur: & incipiunt pravariationes & variae praesumptiones celerrimè non compressa Privilegiorum more perpetuò celebrari. *ibid.* Consuetudo, quae Legi contraria est, non obstat. *De Juramento Calumnia*. Cap. *Ceterum, fin.* LIB. II. DECR. TIT. VII. Cap. 5.

IV. Nullus tenetur ad observandas Consuetudines abusivas. *De Consuetudine*. Cap. *Ex parte. S. tenere, fin.*

V. Ad Observantiam Consuetudinis, quae Sacris est inimica Canonibus, & de Ambitionis radice procedit, etiam si juramento firmata extiterit, Nullus tenetur. *In VI. De Consuetudine*. Cap. *Consuetudinem*. LIB. I. TIT. IV. Cap. 1.

VI. Consuetudines, quae Ecclesiis gravamen inducere dignoscuntur, decet remittere. *De Consuetudine*. Cap. *Consuetudines*. LIB. I. DECR. TIT. IV. Cap. 1.

VII. Abusiva est Consuetudo, per quam Quis inducitur ad peccandum, & Bona propria dissipandum. *De Consuetudine*. Cap. *Ex parte*. Rubrica colligit. LIB. I. DECR. TIT. IV. Cap. 10.

VIII. Quod latenter vel aliâs illicitè introductum est, nullâ debet stabilitate subsistere. *De Regulis Juris*. Cap. *Quod latenter*. LIB. V. DECR. TIT. XLI. Cap. 5.

IX. Episcopus ex Officio sibi commissio iniquam Consuetudinem de Provinciâ suâ debet radicitus extirpare. *De Institutionibus*. Cap. *Ex frequentibus*. LIB. III. DECR. TIT. VII. Cap. 3.

X. Omnia talia, quae neque Sanctarum Scripturarum autoritatibus continentur, nec in Conciliis Episcoporum statuta inveniuntur, nec Consuetudine Universalis Ecclesiae roborata sunt sed diversorum Locorum diversis Moribus innumerabiliter variantur, ita ut vix aut omninò nunquam inveniri possint causae, quas in eis instituendis Homines secuti sunt, ubi facultas tribuitur, sine ullâ dubitatione sunt revocanda. DIST. XII. Cap. 12. *Omnia*.

XI. Qui à pravâ Consuetudine averti non possunt, aliquandò cum veniâ suo ingenio relinquendi sunt; ne fortè Pejores existant, si à tali Consuetudine prohibeantur. DIST. IV. Cap. 6. *Denique. S. de ipsâ. med.*

SECTIO IV.

Quomodo sint observandae Variæ Consuetudines.

I. **I**n his rebus, de quibus nihil certi statuit Divina Scriptura, mos Populi Dei, & Instituta Majorum, pro Lege tenenda sunt. DIST. XI. Cap. 7. *In his. init.*

II. Quae contra Mores Hominum sunt flagitia, pro Morum diversitate vitanda sunt, ut pactum inter se Civitatis aut Gentis Consuetudine vel Lege firmatum nullâ Civis aut Peregrini libidine violetur: turpis enim omnis Pars est suo Univerfo non congruens. DIST. VIII. Cap. 2. Quae contra. *init.* S. AUG. LIB. III. *Confess. Cap. 8. circa an. 400.*

III. Ecclesiasticae Institutiones, quas Consuetudine roboratas approbavit Usus, eandem vim ad Pietatem habent, ac Dogmata Scripto tradita. *ibid.* Cap. 5. *Ecclesiasticarum. init.*

IV. Illa quae non scripta, sed tradita custodimus, quae quidem toto Terrarum Orbe observantur, datur intelligi, vel ab ipsis Apostolis, vel Plenariis Conciliis, quorum est in Ecclesia saluberrima autoritas, commendata atque statuta retineri. DIST. XII. Cap. 11. *Illâ. init.*

V. Rationabilis Consuetudo Ecclesiae Generalis ab Omnibus est servanda. *De Celebratione Missarum*. Cap. *Perniciosus*. colligitur. LIB. III. DECR. TIT. XLI. Cap. 13.

VI. Sive in Romanâ, sive in Gallicanâ, sive in quâlibet Ecclesiâ aliquid inventum, quod plus Omnipotenti Deo possit placere, sollicitè eligas. DIST. XII. Cap. 10. *Novit. GREGOR. I. Epist. ad AUGUSTINUM Anglorum Episcopum* LIB. XII. *Reg. Ep. 31. Cap. 3.*

VII. In Ecclesiâ, quae adhuc in Fide nova est, institutione praecipuâ, quae de multis Ecclesiis colligere potuisti, infundas &c. *ibid. circiter an. 603.*

VIII. Multum convenit, ut solum Corpus Ecclesiae in hac sibimet observatione concordet, quae indè autoritatem habet, ubi Dominus Ecclesiae totius posuit Principatum. DIST. XI. Cap. 3. *Nolite S. satis. fin.* Sumitur ex *Epistola falsè tributa JULIO I.* & est contraria desumptis Canonibus ex S. AUGUSTINO & S. GREGORIO supra relatis.

IX. Nihil obsunt Saluti Credentium diversae pro loco & Tempore Consuetudines, si illis Canonica non obstat autoritas. DIST. XII. Cap. 3. *Scit. ex LEONE IX.*

X. Traditiones Ecclesiasticae, praesertim, quae Fidei non officunt, ita observandae, ut à Majoribus traditae sunt, nec aliorum Consuetudo aliorum contrario More subvertitur. *ibid.* Cap. 4. *Illud.*

XI. Quis nesciat, id, quod à Principe Apostolorum Petro Romanae Ecclesiae traditum est, ac nunc usque custoditur, ab Omnibus debere servari, nec superinduci aut introduci aliquid, quod aut autoritatem non habeat, aut aliundè accipere videatur exemplum. DIST. XI. Cap. 11. *Quis nesciat. init.* quod ultimum est.

XII. Oportet, eos hoc sequi, quod Ecclesia Romana custodit, quos ab eâ principium accepisse non est dubium. *ibid. med.*

XIII. Rationabiles & approbatae Consuetudines cujuslibet Ecclesiae suam habere debent firmitatem. *De Consuetudine*. Cap. *Cum Olim*. LIB. I. DECR. TIT. IV. Cap. 6. *fin. cum GLOSSA.*

XIV. Cum à Diversis diversae Consuetudo tenetur, eligendum in hoc casu quod per Consuetudinem diù obtentam ibidem noscitur observatum. *De Decimis*. Cap. *Ad Apostolica. fin.* LIB. III. DECR. TIT. XXX. Cap. 20. Responsum Pontificis GONZALEZ sic legit: *Tu verò eliges in hoc casu, quod nullum vel minus novoris scandalum generari.* GREGORIUS IX. tutius duxit, ut proscriberetur modus quo scandalum vitaretur.

XV. Ubi sunt diversae Consuetudines locorum debet